

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ІМ. М.І. ПИРОГОВА

Кафедра філософії та суспільних наук

**ФІЛОСОФІЯ
В СУЧАСНОМУ НАУКОВОМУ
ТА
СОЦІАЛЬНО - ПОЛІТИЧНОМУ
ДИСКУРСАХ**

МАТЕРІАЛИ ДОПОВІДЕЙ ТА ВИСТУПІВ

**ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО - ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

19 листопада 2020 року

ВІННИЦЯ 2020

УДК 101:808.5

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

**академік Національної академії медичних наук України,
ректор Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова,
доктор медичних наук, професор, професор кафедри нормальної фізіології
Мороз Василь Максимович**

ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

**проректор з наукової роботи
Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова,
доктор медичних наук, професор, професор кафедри нормальної фізіології
Власенко Олег Володимирович**

**професор кафедри філософії та суспільних наук
Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова,
доктор філософських наук, професор
Вергелес Костянтин Миколайович**

Редакційна колегія:

Черкасов Святослав Васильович доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії та суспільних наук Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова

Харьковщенко Євген Анатолійович доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри релігієзнавства філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Попов Володимир Юрійович доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Донецького національного університету ім. В. Стуса

Куліш Павло Лаврентійович кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії та суспільних наук Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова (ВІДПОВІДАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР)

Мельник Віктор Мирославович, кандидат політичних наук викладач кафедри політології філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Філософія в сучасному науковому та соціально-політичному дискурсах Матеріали доповідей та виступів всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю 19 листопада 2020 року Вінниця. Видавництво ФОП Кушнір Ю. В. 2020.– 204 с.

ISBN 978-617-7721-38-2

Збірник містить матеріали доповідей та виступів учасників всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «**Філософія в сучасному науковому та соціально-політичному дискурсах**», яка відбулась в Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова 19 листопада 2020 року з нагоди святкування Міжнародного дня філософії. У поданих матеріалах висвітлюється широке коло актуальних проблем розвитку філософських дисциплін від минулих часів до сучасних. Збірник адресовано науковцям, вищої та середньої освіти, аспірантам, магістрантам, пошукувачам, студентам та усім хто цікавиться філософією й гуманітарними дисциплінами.

Матеріали подані в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, власних імен, посилань, грамотність, літературний стиль та інших відомостей. Редколегія залишає за собою право скорочувати та редагувати подані матеріали. Рукописи не повертаються. Організатори конференції та члени редколегії не завжди поділяють думки учасників (авторів).

Рекомендовано до друку Вченою радою Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова (протокол № 5 від 26. листопада 2020р.)

УДК. 101:808.5

ISBN 978-617-7721-38-2

Черкасов С.В.,
д. філос. н., професор,
завідувач кафедри філософії та суспільних наук,
Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
м. Вінниця, Україна

АКСІОЛОГІЧНІ ПИТАННЯ У КЛІНІЧНІЙ МЕДИЦИНІ І ПРОБЛЕМА ЛІКАРСЬКОГО ОБОВ'ЯЗКУ

У сучасній вузькоспеціалізованій, багатопрофільній клініці сфера функцій і діяльності лікарів, медичного персоналу, як наслідок інтелектуального і фізичного розподілу праці, містить у собі не тільки відповідну систему інформативності, а й систему цінностей. Будь-яка цінність існує лише по відношенню до мети, цілі. Основна мета лікарської праці-попереджувати хвороби, лікувати хворих і якщо це неможливо, то полегшувати їм страждання-повинна бути найбільш значущою і одночасно представляти собою найвищу цінність. Вироблена протягом тисячоліть у клінічній медицині об'єктивна структура цінностей не залежить від доцільної професійної діяльності лікаря та його волі. Цінності тим вище, чим більш вічний характер вони мають та задовольняють сутність лікарської справи. Цінності інформативності, істинності, надійності, краси лікарського мистецтва у процесі обстеження і дослідження хворого є вічними. Вищою цінністю для лікаря є здоров'я людини. Зміст лікарської справи зумовлюється та визначається не зовнішньою до неї метою або ціллю, а навпаки, мета, цілі розрізняються залежно від того, яких цінностей суворо дотримується у своїй діяльності лікар-клініцист. Справжній лікар завжди ставить перед собою лише єдину і благау ціль-здоров'я людини. Крім того, цінності у медицині не мають буття, вони містять в собі тільки значення. Це аксіологічні вимоги, звернені одночасно як до лікуючого лікаря, консультантів, медперсоналу, так і до пацієнта, до їх волі, самосвідомості, які зумовлюють та визначають направленість і мотивацію сумісної діяльності. Серед найбільш важливих цінностей медицини особливе місце посідає інтенція або спрямованість до взаєморозуміння, взаємоповаги між вченими-медиками, консультантами-спеціалістами і практикуючими лікарями. Медицина може існувати тільки як сумісна практична і наукова діяльність. Сама сутність лікарської справи зумовлює творчу співпрацю вчених-медиків, клініцистів, організаторів охорони здоров'я, які об'єднані єдиним напрямком спільного пошуку, єдиним розумінням мети та сенсу своєї роботи і мають єдине поле прикладання узгоджених, конкретних зусиль.

1. З усіх наук найблагороднішою є медицина (вислів приписують Гіпократу)

Наукова суворість медицини та узгодженість її методології базується не на окремих уявленнях, поняттях, і формується вона не у закритому полі односторонніх, а насамперед звернена до загальних засад медичної науки і практики, до професійного обов'язку лікаря. Лікарський обов'язок разом з основними завданнями клінічної медицини існує об'єктивно. Як найбільш

стійкий фундамент лікарської діяльності він стоїть значно вище будь-яких окремих інтересів і схильностей клініциста та являється пануючою над ним силою. Будучи таким, лікарський обов'язок, з одного боку, має реальне значення лише в умовах клініки, а з другого боку, він є найбільш консервативним, стійким в історії розвитку самої лікарської справи. Професійний обов'язок являється основою внутрішнього переконання лікаря, мотивацією його поведінки. Завдяки цьому лікар-клініцист силою своєї самосвідомої волі набуває якостей, необхідних для його професійної діяльності. Престиж медичної професії неможливий як без глибоких теоретичних, фундаментальних медичних знань, ґрунтовної практичної підготовки, так і без сумлінного виконання професійного обов'язку, без свідомого підпорядкування своєї праці трудовій дисципліні, лікарській справі. Це реально лише тоді, коли усвідомлення лікарем своєї суспільної цінності як фахівця, своєї професійної честі набуває визнання і з боку суспільства. Однак за теперішніх часів лікарська діяльність з боку держави недооцінюється. Нехтується той факт, що праця лікаря є найбільш продуктивною працею. За своїм значенням та цінністю вона перевершує всі форми і види людської діяльності. Попереджаючи захворювання, лікуючи хворих, проводячи реабілітацію, лікар відновлює і повертає суспільству всі ті сили, які є вкрай необхідними – здоров'я людей, їх працездатність. В останній час про це може свідчити особлива, інтенсивна праця лікарів з подоланням коронавірусної інфекції. Сьогодні не практикуючий лікар-клініцист ціною втрати сутності та смислу професійної діяльності повинен адаптуватися до постійно мінливих, нерегульованих і неконтрольованих ринкових відносин, а навпаки, останні потрібно регулювати і перетворювати таким чином, щоб забезпечити та оптимізувати професійну діяльність лікаря.

Ямчук П.М.,
д.філос.н., професор,
академік НАН ВО України
професор кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін
Уманський національний університет садівництва
м. Умань, Україна

НАС ОБ'ЄДНАВ ХРИСТОС

(світлий спогад про світлу особистість українського християнина)

Анотація

В статті окреслено багатоаспектний семіотичний дискурс ідей доктора сільськогосподарських наук, професора Ю.Ф Терещенка. Світогляд професора є іманентно христоцентричним. Відтак – україноцентричним. Як мислитель – професор Ю.Ф. Терещенко започаткував і структурував ідейний світ